

Styrgruppen för NAISS - Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige

Tid: Tisdag den 2 juni 2026, kl.12.15-17.00

Lokal: World Trade Center, Klarabergsviadukten 70/Kungsbron 1,
Stockholm, mötesrum Miami samt digitalt via Zoom

Närvarande: Ledamöter:

Jan-Eric Sundgren	Ordförande
Frida Bender	Stockholms universitet
Lars Kloo	Kungliga Tekniska Högskolan
Bengt Persson	Uppsala universitet
Katrine Riklund	Umeå universitet (t o m kl.16.15)
Julia Wiktor	Chalmers tekniska högskola
Anders Ynnerman	Linköpings universitet (endast punkt 9)

Övriga:

Erik Lindahl	Föreståndare NAISS
Björn Alling	Biträdande föreståndare NAISS
Rossen Apostolov	Föreståndare AI-fabriken MIMER
AnnaCarin Hallin	Ledningsstöd NAISS, sekreterare

Ej närvarande: Ledamöter:

Övriga:

1. Mötets öppnande och godkännande av föredragningslistan

Ordföranden öppnar mötet och hälsar alla välkomna. Föredragningslistan godkänns utan ändringar.

2. Adjungerade personer

Erik Lindahl, Björn Alling, Rossen Apostolov och AnnaCarin Hallin adjungeras till mötet.

3. Val av justerare

Lars Kloos utses att jämte ordföranden justera protokollet.

4. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll läggs till handlingarna efter att uppföljningspunkter har identifierats.

5. Rapporter från verksamheten

*Information
/Diskussion*

a) Frågor och kommentarer på föreståndarens utskickade rapport från löpande verksamheten

Verksamheten går in i en ny period med nyss beslutad finansiering från Vetenskapsrådet för 2027–2030.

Resursbehoven inom vissa delar av verksamheten överstiger tillgängliga resurser, och en tidig dialog med Vetenskapsrådet bedöms som viktig inför ansökningar inom excellenskluster. Särskilda resursbehov bör hanteras inom respektive kluster.

Användningen av Arrhenius inom ramen för NAC och EuroHPC diskuteras, liksom behovet av att tydliggöra för svenska forskare vilka möjligheter som finns att söka resurser via EuroHPC.

I diskussionen framhålls att förändringar avseende allokeringar, nya ansökningsvillkor och övergången till nytt system inte har kommunicerats med tillräcklig tydlighet eller framförhållning. Särskilt större användargrupper och konsortier inom klimat-

modelleringsområdet uppges ha haft begränsade möjligheter att anpassa sig inom angiven tidsram. Behovet av mer samordnad, tydlig och fortlöpande information via flera kanaler samt klarare besked till användarna understryks.

Samtidigt konstateras att processen för information och varningar inför förändringar i huvudsak fungerar väl. Representanter för klimatmodellering på Stockholms universitet (med ansvaret för avancerat användarstöd inom området) var inblandade i författandet av Arrhenius-ansökan, och användare med stora CPU-ansökningar våren 2025 fick en extra allokering på GPU:er med tydlig information om att förbereda övergången då dessa kommer att vara de viktigaste framtida resurserna.

Det framhålls dock att kommunikationen till användarna i vissa delar kan utvecklas ytterligare, bland annat genom ny policy för nyhetsbrev och stärkt webbkommunikation. Det konstateras även att användarna själva har ett ansvar att hålla sig informerade.

b) Uppdatering om driftsättning av Arrhenius och status för installationen av datorn för AI-fabriken

Superdatorn Arrhenius har godkänts för drift och erbjuds successivt för användning. Etableringen av AI-fabriken fortgår enligt plan, med fortsatt arbete avseende användarflytt och bemanning. AI-fabriken får samtidigt ökad synlighet i nationella diskussioner om AI, data respektive känsliga data.

Planerad uppstart av NAISS Cloud och pågående resursförstärkning inom verksamheten redovisas också.

6. Information om uppdaterade användarvillkor och detaljerad policy för exportkontroll och sanktioner

Information

Föreståndaren informerar om uppdaterade användarvillkor och policy för exportkontroll och sanktioner, vilka styrgruppen har tagit del av inför mötet. Villkoren förtydligas i flera avseenden, bland annat vad gäller ansvar, lagringstid, hantering av känsliga data och användarnas ansvar att följa tillämplig lagstiftning.

7. Information om driftperiod 2027-2030, styrgruppens mandat och innehåll i avtal med parter

Information

Planering pågår för driftperioden 2027–2030, inklusive fortsatt organisatorisk struktur och nya avtal vilka i huvudsak bygger vidare på nuvarande modell.

Ordföranden meddelar att styrgruppens mandat löper till och med 2026, och att arbete pågår för att säkerställa succession och kontinuitet i styrgruppen.

8. Diskussion om expansion av NAISS samarbetsavtal till flera parter på grundläggande och/eller full nivå

Diskussion

En möjlig utvidgning av samarbetsavtalet till fler parter diskuteras varvid det framhålls att utvidgning är strategiskt viktig. Avtalet bör i huvudsak följa nuvarande modell. Frågan bereds vidare inom STARC.

9. Diskussioner för uppdatering av strategiplan

Diskussion

a) Generella punkter

Behovet av att uppdatera strategiplanen för att spegla ökade krav på samordning, kommunikation, juridik och nationell infrastrukturutveckling diskuteras.

NAISS varumärke har stärkts, Arrhenius har i huvudsak levererats enligt plan och behovet av avancerat och förstärkt användarstöd samt utbildningsinsatser kvarstår.

Föreståndaren ges i uppdrag att sammanställa skriftlig återkoppling till styrgruppen för fortsatt behandling under hösten innan underlaget redovisas för STARC.

b) Artificiell intelligens

Artificiell intelligens lyfts som ett prioriterat strategiskt område. AI-fabriken utgör en bred stödfunktion för akademi och företag.

Behovet av GPU-resurser, energisnåla modeller och satsningar inom AI for Science kvarstår, men utöver detta kommer nya behov

av inferensinfrastruktur för att använda färdigtränade modeller. Internationellt håller avancerade språkmodeller på att ersätta stora delar av programutveckling, och kan speciellt bidra till att skriva om program till exempel för GPU:er. Svenska forskare behöver den sortens resurser både av kompetensskäl och för att undvika att fastna i beroende av stora utländska aktörer. Även för kvantdatorer ökar det kommersiella intresset snabbt, och NAISS behöver utveckla en strategi för området och investeringar.

c) Livsvetenskap och bioinformatik

Livsvetenskap och bioinformatik har delvis andra behov än de mest GPU-intensiva användningsområdena och området står för en betydande del av användningen. Strategin behöver därför vara flexibel och infrastrukturen anpassas till skilda behov, bland annat genom molntjänster och sekundärlagring.

d) Strategier för att hjälpa användare att använda ny GPU-hårdvara

Behovet av att stärka stödet till användare som ska övergå till ny GPU-baserad infrastruktur diskuteras. Fler svenska forskare behöver söka EuroHPC-resurser, och nationellt stöd kan behövas för projekt som ligger nära europeisk tilldelning. Som övergångslösning finns en möjlighet att LUMI kommer förlängas av externa medel, och NAISS avser i så fall att reservera de CPU-resurserna för områden som inte har andra alternativ. Det är viktigt att det strategiska ansvaret ligger hos forskarna och det avancerade användarstödet på lärosätena, medan NAISS program för Research Software Engineering bidrar med teknisk kompetens.

10.

Genomförda och planerade aktiviteter

Information

Föreståndaren redogör för genomförda och planerade aktiviteter med utgångspunkt i det underlag som har delats med styrgruppen inför mötet.

11.

Övriga frågor

Ingen övrig fråga anmäldes.

12. Kommande styrgruppsmöten

Styrgruppens sekreterare kommer att skicka förslag på datum för ett digitalt möte i september samt planera för ett fysiskt möte i Linköping i början av december.